Warunki uczestnictwa

Nazwa formy Harcerskiej Akcji Letniej	Obóz 66 ŁDH i 7 ŁDH	**Typ formy Harcerskiej Akcji Letniej**	*Obóz stały*
Dane organizatora	*66 ŁDH i 7 ŁDH, Hufiec Łódź-Polesie*		
Adres formy Harcerskiej Akcji Letniej	*Kukówka 2, 83-322 Malbork*		
Czas trwania	*16-31 lipca 2026 roku*		
Data i godzina wyjazdu	16 lipca 2026 roku, ok. 5:30	**Miejsce wyjazdu**	Dworzec Łódź Kaliska
Data i godzina powrotu	31 lipca 2026 roku, ok. 21:00	**Miejsce powrotu**	Dworzec Łódź Kaliska
Kontakt do kierownika formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej	*Phm Michał Sawiak, tel.: +48 602 323 943 mail: michal.sawiak@zhp.pl*		
Kontakt z kadrą podczas formy	*Komendant: Michał Sawiak Wychowawcy: - Jakub Sawiak - +48 882 750 302 - Jakub Marszałek - +48 532 601 280*		
Uczestnicy są objęcie ubezpieczeniem NNW	*UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Nr polisy 998 – A - 924586*		

Warunki socjalne podczas formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej

Obóz zorganizowany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami sanitarnymi (Obóz zostanie przeprowadzony zgodnie Wytycznymi GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży). Uczestnicy obozu będą spali w namiotach typu „10" oraz samodzielnie zbudowanych namiotach wykonanych z plandek oraz drewnianych stelaży. Uczestnicy będą mieli do dyspozycji zimna wodę oraz możliwość korzystania z podgrzanej wody do mycia – mycie odbywa się w miskach, w specjalnie zorganizowanych do tego cel namiotach sanitarnych. Uczestnicy będą sami budować pionierkę obozową, czyli prycze (łóżka) oraz półki. Na terenie obozu będą do dyspozycji latryny. Uczestnicy będą pełnili służbę w zorganizowanej kuchni obozowej pod opieką osoby pełnoletniej.

Koszt obozu, terminarz wpłat

Całkowity koszt pobytu uczestnika w wypoczynku wynosi dla harcerzy, w terminie: 16 lipca 2026. – 31 lipca 2026: 1500 PLN

Harcerze

I rata – do końca kwietnia 2026 - 750 PLN (zaliczka bezzwrotna)

II rata – do końca maja 2026 - 750 PLN

Wpłat można dokonywać wyłącznie na konto Hufca ZHP Łódź-Polesie, nr rachunku bankowego 46 1140 1010 0000 4472 5400 1001, tytuł wpłaty: DSCZ 67 HAL 2026 Jan Kowalski"

Świadczenia, jakie w ramach odpłatności zapewnia organizator: *zakwaterowanie w warunkach obozowych,*

- *wyżywienie zgodne z zasadami żywienia dzieci i młodzieży: śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja,*
- *opieka kadry opiekuńczej (w tym wychowawców);*
- *koszty przejazdu tam (na miejsce obozu) i z powrotem,*
- *ubezpieczenie od NNW,*
- *program zgodny z Harcerskim Systemem Wychowawczym,*
- przygotowanie pełnego wyposażenia kuchenno-sanitarnego

Wykaz niezbędnego wyposażenia uczestnika

OGÓLNE:

- Duży plecak turystyczny do zapakowania reszty ekwipunku (NIE torba – uczestnicy będą szli z tymi plecakami),

- Mały plecak - do pakowania rzeczy np. na całodzienną wędrówkę. Powinien być to plecak usztywniany na oba ramiona, NIE na jedno ramię ani NIE torba.

- Śpiwór, Koc, Poduszka

- Karimata- może być również alumata

- Pełne umundurowanie - w razie braku: Czarny T-shirt + T-shirt drużyny oraz ciemne spodnie.

- Dokumenty: legitymacja szkolna, INFORMACJA O PRZYJMOWANYCH LEKACH (wraz z dawkowaniem) dla kadry,

- Pieniądze - kieszonkowe na obóz - na okazjonalny zakup np. dodatkowego picia na trasie czy czekolady. Nie za dużo.

*- Telefon komórkowy * UWAGA! Jeśli dziecko posiada telefon komórkowy, to i tak przez większość czasu będzie on wyłączony - będą wyznaczone godziny, w których będzie możliwość kontaktu telefonicznego.*

ODZIEŻ:

- Strój polowy - tj. komplet spodnie + bluza kamuflaż lub po prostu ubranie, którego nie będzie szkoda zniszczyć w ciemnych kolorach, przykrywające szczelnie całość kończyn. Uwaga! Lepsze od dżinsów będą dresy - są wygodniejsze.

- kurtka przeciwdeszczowa - Powinna być na tyle szeroka, żeby zmieściło się pod nią kilka warstw odzieży, w tym polar. Musi mieć również kaptur. Warto zwrócić uwagę, żeby i kaptur, i rękawy w nadgarstkach miały elastyczne ściągacze.

- odpowiednią ilość bielizny (skarpetki typu „stópki" NIE są odpowiednie na obóz), przyda się również kilka par grubszych skarpet. Najlepszym materiałem jest wełna/bawełna, zarówno jeśli chodzi o skarpety, jak i o bieliznę.
- polar lub ciepłą bluzę - Dlaczego polar, a nie sweter? Jest lżejszy, cieplejszy, nie chłonie tak wody i szybciej wysycha.
- T-shirty, lekkie koszulki, krótkie spodenki/szorty,
- nakrycie głowy (przeciwsłoneczne)
- czapka w ciemnym kolorze, ciemna chustka
- odzież do spania – najlepiej sprawdzi się ciepły dres.
- strój kąpielowy
OBUWIE:
- wygodne buty turystyczne za kostkę - najlepiej buty trekkingowe, w razie braku najlepsze będą trapery.
- wygodne lekkie buty na zmianę
- przybory do czyszczenia obuwia! Gąbka lub szczotka + pasta lub impregnat
PRZYBORY KUCHENNE:
menażka; niezbędnik lub sztućce; kubek (najlepiej ze sztucznego tworzywa odpornego na stłuczenie); gąbka do czyszczenia
ZESTAW HARCERZA:
Nóż, zestaw do szycia, notatnik; długopisy - przynajmniej 2; śpiewnik; zegarek; kompas; linijka; latarka czołówka wraz z bateriami zapasowymi
PRZYBORY TOALETOWE
Mydło, szampon; szczoteczka i pasta do zębów; krem z filtrem; środek przeciw komarom; talk do stóp lub zasypka dla niemowląt; grzebień, ręczniki – min.2, niezbędne środki sanitarne i kosmetyki, stale przyjmowane lekarstwa; obcinaczka lub pilnik do paznokci; krem/pomadka do ust; dezodorant;
INNE:
igła + nici; podręczna apteczka (plaster, bandaż itp.); zapasowe sznurowadła; proszek do prania, butelka wielorazowego użytku na wodę pitną

Posiłki

Liczba posiłków w ciągu dnia	*4 posiłki (śniadanie, obiad dwudaniowy, podwieczorek, kolacja)*
Sposób przygotowania	*Posiłki przygotowują uczestnicy obozu w ramach odbywania służby, pod okiem kadry obozu, która posiada odpowiednie kwalifikacje i ważne badania lekarskie. Posiłki przygotowywane są w specjalnie do tego przeznaczonym namiocie kuchennym, w którym zainstalowano niezbędny sprzęt zgodnie z wymogami sanitarnymi. Kuchnia utrzymywana jest w czystości. Posiłki przygotowywane są w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami (Wyżywienie przygotowane zgodnie z normami, zasadami i wymaganiami Instrukcji w sprawie wymagań higienicznosanitarnych dla stacjonarnych obozów pod namiotami).* *Organizacja żywienia jest dostosowana do istniejących warunków higieniczno-sanitarnych.*

Rodzaj posiłków	*(śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja)* 1. *Śniadania i kolacje - pieczywo mieszane (pszenne, żytnie lub mieszane).* 2. *Urozmaicone składniki – wędliny, sery, mięso, ryby, jajka itp.* 3. *Witaminy – owoce i warzywa.* 4. *Do picia – herbata, kakao, kawa zbożowa, jogurty itp.* 5. *W każdym z posiłków znajdują się warzywa surowe lub gotowane.* 6. *Urozmaicony jadłospis*

Warunki rezygnacji z uczestnictwa

Zwrot jest dokonywany na podstawie wniosku o zwrot niewykorzystanej odpłatności, skierowanego do Organizatora ze wskazaniem rachunku bankowego, na który ma być dokonany przelew. Jeśli odpłatność za udział w HALiZ została w całości lub części wniesiona przez pracodawcę rodzica/opiekuna uczestnika, zwrotu dokonuje się w pierwszej kolejności na rachunek pracodawcy, do wysokości jego wpłaty, zaś ew. pozostałą część zwrotu przekazuje się na rachunek wskazany we wniosku.

Sytuacje nadzwyczajne

1. ZHP oraz uczestnik nie są odpowiedzialni za naruszenie obowiązków będących konsekwencją zakwalifikowania danej osoby jako uczestnika wypoczynku organizowanego przez ZHP na podstawie przepisów oświatowych w sytuacji, w której taki stan rzeczy spowodowany jest działaniem siły wyższej.
2. Przez siłę wyższą rozumie się zdarzenia zewnętrzne, niezależne od ZHP oraz uczestnika, a także niemożliwe do przewodzenia, takie jak w szczególności: wojna, pożar, epidemia, powódź, blokady komunikacyjne, kataklizmy społeczne, itp., które zasadniczo utrudniają lub uniemożliwiają zrealizowanie celu obejmującego wypoczynek organizowany przez ZHP dla uczestnika, a których nie można było przewidzieć ani im zapobiec lub przezwyciężyć poprzez działanie z zachowaniem należytej staranności.
3. ile więc okoliczność rozumiana jako siła wy sza wystąpi, a dodatkowo ta okoliczność będzie zasadniczo utrudniać (lub uniemożliwiać) zrealizowanie celu obejmującego wypoczynek organizowany przez ZHP dla uczestnika, istnieje obowiązek poinformowania o tym drugiej strony na piśmie. W takim wypadku:
    a. O ile działanie siły wyższej będzie zasadniczo utrudniać zrealizowanie celu obejmującego wypoczynek organizowany przez ZHP dla uczestnika, to wówczas strony uzgodnią wspólnie działania, jakie mogą być podjęte w celu usunięcia skutków działania siły wyższej, celem umożliwienia zorganizowania wypoczynku przez ZHP dla uczestnika;
    b. O ile działanie siły wyższej uniemożliwi zrealizowanie celu obejmującego wypoczynek organizowany przez ZHP dla uczestnika, to w takim przypadku stosunek prawny łączący ZHP oraz uczestnika wygasa.
4. W przypadku, o którym mowa w pkt 3 lit. b, uczestnikowi nie przysługują względem ZHP jakiekolwiek roszczenia odszkodowawcze będące skutkiem tego, że dany wypoczynek nie doszedł do skutku. W takim przypadku uczestnik, w związku z wcześniej dokonaną na rzecz ZHP wpłatą, może domagać się zwrotu kwoty faktycznie przez niego wpłaconej, przy czym kwota ta będzie pomniejszona o rzeczywiste koszty poniesione przez ZHP na poczet wypoczynku organizowanego dla uczestnika.
5. Uczestnik jednocześnie przyjmuje do wiadomości i akceptuje, że na dzień wygaśnięcia stosunku prawnego łączącego ZHP z uczestnikiem, w związku z wystąpieniem siły wyższej, może zaistnieć sytuacja, w której cała dokonana przez uczestnika wpłata została już wydatkowana na poczet organizowanego dla niego wypoczynku, a także sytuacja, w której ZHP wydatkował na poczet wypoczynku organizowanego dla uczestnika kwotę wyższą, niż przez niego wpłacona, a to z uwagi na zaległości uczestnika we wpłatach. W tym ostatnim przypadku, mimo wygaśnięcia

stosunku prawnego łączącego ZHP z uczestnikiem, w związku z działaniem siły wyższej, obowiązkiem uczestnika jest uzupełnienie tych wpłat.

6. Uczestnik zwolniony jest z obowiązku płatności kwot, których wymagalność przypada po dniu wygaśnięcia stosunku prawnego łączącego ZHP z uczestnikiem, w związku z wystąpieniem siły wyższej.
7. W sytuacji, w której ZHP oraz uczestnik nie będą w stanie uzgodnić działań, o których mowa w pkt 3 lit. a, to także wówczas stosunek prawny łączący ZHP oraz uczestnika wygasa i zastosowanie znajdują pkt 4-6 powyżej.

Dodatkowe informacje

Podczas *7 ŁDH i 66 ŁDH* niepełnoletni uczestnicy mogą być zabierani z terenu *obozu* wyłącznie przez swych rodziców/opiekunów prawnych. (Jeśli życzą sobie Państwo, by Państwa dziecko mogło być odebrane przez inne osoby (np. członków dalszej rodziny), niezbędne będzie złożenie takiej deklaracji w formie pisemnej w obecności przedstawiciela organizatora formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej.)

Informujemy, że w nagłych wypadkach będziemy podejmowali próby skontaktowania się z rodzicami lub opiekunami uczestników niepełnoletnich dostępnymi nam sposobami w oparciu o dane podane w karcie kwalifikacyjnej wraz z dodatkiem. Jeśli nie uda nam się nawiązać kontaktu, a sytuacja będzie tego wymagała, będziemy podejmowali wszelkie działania zmierzające do ochrony zdrowia i życia uczestnika.

Informujemy, że organizator nie ponosi odpowiedzialności za mienie (w tym bagaż) uczestników wypoczynku.

- *Obóz jest przedsięwzięciem wspólnym i wszyscy członkowie drużyn i gromad są tak samo odpowiedzialni za jego powodzenie i dobrą atmosferę. Na obozie nie ma podziału na „korzystających z wypoczynku" i „organizujących wypoczynek", choć oczywiście obowiązki instruktorów, wychowawców wypoczynku oraz personelu gospodarczego są większe. Na obozie będzie opieka medyczna. Obóz zapewnia cztery posiłki (śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację). Posiłki są przygotowywane przez dyżurujących uczestników obozu pod nadzorem fachowego personelu. Uczestnicy są objęci ubezpieczeniem następstw nieszczęśliwych wypadków.*
- *Uczestnicy obozu-harcerze są zobowiązani uczestniczyć w załadunku sprzętu przy transporcie na miejsce obozowania, w załadunku sprzętu pod koniec trwania obozu oraz w rozładunku w magazynie pod koniec trwania obozu (wieczorem ostatniego dnia obozu) lub tuż po zakończeniu obozu. Nieobecność musi być uzgodniona z komendantem podobozu lub drużynowym.*
- *Uczestnicy obozu – harcerze – sami rozstawiają dla siebie namioty (typu duża 10), budują urządzenia namiotowe, uczestniczą w budowie wspólnie wykorzystywanych urządzeń obozowych (świetlice, elementy wystroju obozu itp.). Uczestnicy będą sobie budować prycze (ci, którzy się na to nie zdecydują, będą spali na łóżkach typu „kanadyjka"). Przy końcu obozu całe wyposażenie jest wspólnymi siłami demontowane, a namioty zwijane. Prace te są wykonywane z wykorzystaniem narzędzi takich jak piła, młotek, toporek, szpadel itp. Uczestnicy są szkoleni i wykorzystują umiejętności cięcia, rąbania, wbijania i wyciągania gwoździ, kopania, wiązania prostych węzłów. Przed przystąpieniem do pracy uczestnicy zapoznają się z zasadami bezpiecznej pracy, niemniej możliwe są urazy związane z korzystaniem z narzędzi i wykonywaniem wymienionych prac. Wszystkie powyższe działania są elementami harcerskiego procesu wychowania.*
- *Harcerki i harcerze pełnią, wg. ustalonego grafiku, służby obozowe: kuchenną (przygotowanie posiłków i ich wydawanie, sprzątanie i zmywanie sprzętu kuchennego,*

zapewnienie gorącej wody do mycia itp.), wartowniczą (dozór terenu obozu w dzień i w nocy).

- *Harcerki i harcerze są podzieleni na zastępy, które są najmniejszymi jednostkami organizacyjnymi na obozie. Zastęp jest zakwaterowany w jednym namiocie, większość zadań programowych, czynności organizacyjnych i porządkowych oraz służb jest wykonywana zastępem. Zastępem dowodzi zastępowy - doświadczony rówieśnik lub nieco starszy uczestnik, którego zadaniem jest kierowanie zastępem i który jest uprawniony do wydawania członkom zastępu niezbędnych poleceń.*
- *Specyfika pracy harcerskiej polega na tym, że niejednokrotnie zastępy lub inne zespoły uczestników wykonują zadania na terenie obozu lub poza nim, w okolicy obozu, pod kierownictwem wyłącznie małoletniego zastępowego lub innego bardziej doświadczonego harcerza, bez bezpośredniego nadzoru osób dorosłych. Instruktorzy odpowiadają za bezpieczeństwo uczestników przez cały czas i organizują zajęcia z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa, ale znaczna część aktywności harcerskiej jest realizowana przez uczestników samodzielnie, bez bezpośredniej obecności instruktorów.*
- *Sposób użytkowania telefonów komórkowych zależy od rozwiązań przyjętych w konkretnej drużynie. Zasadniczo proponujemy, by dzieci nie zabierały telefonów komórkowych lub były one przekazane do depozytu instruktorowi – będą wówczas udostępniane w czasie np. ciszy poobiedniej. Ze względów wychowawczych niekorzystne jest, gdy dziecko z każdym najdrobniejszym kłopotem telefonuje do rodziców. Harcerstwo kształtuje samodzielność, która między innymi ma się przejawiać w rozwiązywaniu swoich problemów bez ciągłego wsparcia z zewnątrz. Telefon drużynowego bądź innego członka kadry będzie włączony w określonych godzinach. Numer telefonu będzie podany w osobnej informacji.*
- *Jeżeli uczestnik zażywa stale leki, należy przy wyjeździe przekazać je pielęgniarce lub instruktorowi w podpisanym opakowaniu, wraz z pisemną informacją o sposobie dawkowania.*
- *Informujemy, że podczas trwania obozu zainteresowanym uczestnikom postaramy się zapewnić możliwość uczestniczenia w praktykach religijnych kościoła rzymskokatolickiego, tj. w niedzielnych i świątecznych Mszach Świętych, organizowanych na terenie obozu (tzw. msza polowa) lub w formie on-line. Zastrzegamy jednak, że może dojść do sytuacji, że warunki pogodowe uniemożliwią organizację mszy polowej.*

Regulaminy obowiązujące podczas formy HALiZ

Tutaj należy zamieścić regulaminy obowiązujące uczestników podczas formy HALiZ, np.:

I. REGULAMIN UCZESTNIKA

1. Uczestnik obozu ma prawo:

- *korzystania ze wszystkich urządzeń obozowych znajdujących się na terenie zgrupowania,*
- *zgłaszania kadrze uwag o programie oraz organizacji zajęć, które będą w miarę możliwości uwzględniane,*
- *do udziału w zajęciach programowych organizowanych dla danej grupy wiekowej.*

2. Każdy uczestnik obozu ma obowiązek:

- *bezwzględnego podporządkowania się obowiązującym podczas obozu regulaminom uczestnika, kąpieli, transportu, poruszania się po drogach, służby oraz ochrony przeciwpożarowej.*
- *podporządkowania się instruktorom i wychowawcom,*
- *przestrzegania ustalonego rozkładu dnia, brania udziału w zajęciach, wyznaczonych służbach, życiu swojego obozu,*

- *szanowania i zabezpieczenia przed uszkodzeniem lub zniszczeniem sprzętu obozowego i osobistego (Komenda obozu nie bierze odpowiedzialności za uszkodzenia lub zniszczenie sprzętu elektronicznego należącego do uczestnika),*
- *utrzymania czystości i porządku na terenie miejsca zakwaterowania oraz w obiektach ogólnodostępnych (latrynach, stołówkach itp.),*
- *kulturalnego zachowania się w stosunku do wszystkich osób, zgodnego z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim.*
- *dostosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarnego*

3. Uczestnikom obozów zabrania się:

- *posiadania i palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych,*
- *posiadania i picia napojów alkoholowych,*
- *posiadania i picia napojów energetycznych,*
- *posiadania i brania środków odurzających i snusów,*
- *posiadania materiałów pirotechnicznych, replik broni i innych przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu uczestników,*
- *samowolnego oddalania się z terenu obozu oraz od zespołu,*
- *samowolnego zbliżania się do zbiorników i cieków wodnych, samowolnej kąpieli w nich, kąpieli poza wyznaczonym kąpieliskiem bez nadzoru opiekuna z uprawnieniami wychowawcy lub instruktora,*

4. Ustala się następujące kary za nieprzestrzeganie regulaminu:

- *upomnienie uczestnika w obecności grupy,*
- *nagana z ostrzeżeniem,*
- *usunięcie z obozu.*

Naruszenie przez uczestnika regulaminu dotyczącego bezpieczeństwa – w szczególności zasad zbliżania się do wody, samowolnego oddalenie się od grupy, niepoinformowanie kadry o oddaleniu się z podobozu może skutkować usunięciem z obozu.

5. Ustala się następujące nagrody za wyróżniającą postawę na obozie:

- *pochwała uczestnika w obecności grupy*
- *pochwała w rozkazie dziennym*
- *pochwała w rozkazie zamykającym obóz*

II. REGULAMIN PORUSZANIA SIĘ PO DROGACH I WYCIECZEK

1. W czasie wycieczki jej uczestnicy podporządkowują się rozkazom i zaleceniom prowadzącego - wyznaczonego przez komendanta obozu.

2. Uczestnicy idą zwartą grupą w szyku podanym przez prowadzącego, maksymalnie czwórkami, na przedzie grupy zawsze idzie prowadzący wycieczkę, następnie najmłodsi uczestnicy, którzy nadają tempo marszu pozostałym, kolumnę zamykają najstarsi uczestnicy wycieczki i jeden z instruktorów/wychowawców!

3. Kolumna porusza się według następujących zasad:

4. Zorganizowana grupa pieszych prowadzona przez kierownika.

5. Należy pamiętać, że kolumna pieszych składająca się z dzieci powyżej 10 roku życia porusza się prawą stroną jezdni. Liczba osób idących w kolumnie obok siebie nie może przekroczyć czterech

osób (pod warunkiem, że kolumna nie zajmuje więcej niż połowy szerokości jezdni), zaleca poruszanie się kolumną dwuosobową. Długość kolumny pieszych nie może przekraczać 50 metrów, a odstępy między kolumnami nie mogą być mniejsze niż 100 m.

6. Przy ograniczonej widoczności prowadzący kolumnę pieszych (poruszający się po lewej stronie kolumny - bliżej drogi) musi świecić latarką o barwie koloru białego w przód, natomiast ostatnia osoba będąca w kolumnie powinna świecić latarką o barwie koloru czerwonego do tyłu.

W przypadku, gdy długość kolumny pieszych przekracza 20 m, niezależnie od warunków pogodowych prowadzący i zamykający kolumnę pieszych zobowiązany jest mieć na sobie element odblaskowy. Osoby idące w kolumnie przy skrajnej stronie ulicy (lewa strona) muszą nieść dodatkowe latarki barwy koloru białego rozmieszczone w odległości między sobą nie większą niż 10 m.

W trakcie mgły poruszanie się kolumny pieszych jest ZABRONIONE.

W przypadku kolumny pieszych składającej się z dzieci w wieku do lat 10, poruszanie się kolumny odbywa się lewą stroną jezdni a tworzące je osoby obligatoryjnie poruszają się dwuosobowo. W przypadku w/w kolumny pieszych przy niedostatecznej widoczności na drodze poruszanie się kolumny jest zabronione.

7. W miastach należy poruszać się zwartą grupą po chodnikach lub innych szlakach przeznaczonych dla pieszych. Jezdnię przekraczamy jedynie w miejscach wyznaczonych lub przewidzianych przepisami.

8. Nie wolno:

- *odłączać się od grupy bez zezwolenia prowadzącego,*
- *maszerować po jezdni kolumną pieszych do lat 10 w warunkach niedostatecznej widoczności,*
- *prowadzić po jezdni kolumny pieszych przez osobę w wieku poniżej 18 lat.*

9. Podczas wycieczki lub rajdu jeden opiekun powinien przypadać na maksymalnie:

- *10 uczestników (turystyka kwalifikowana, np. górska),*
- *15 uczestników przy innych formach, m. in. z wykorzystaniem publicznych środków komunikacji.*

III. REGULAMIN PRZECIWPOŻAROWY

1. Za stan bezpieczeństwa pożarowego odpowiada komendant zgrupowania, kadra zgrupowania, kadra instruktorska oraz wszyscy uczestnicy obozu.

2. Każdy harcerz ma obowiązek znać przyczyny powstawania pożarów, zasady zapobiegania im oraz sposoby zachowania się w przypadku pożaru. Każdy uczestnik, jeżeli zauważy/poczuje dym (pożar) lub przyczynę mogącą spowodować jego powstanie, natychmiast zawiadamia o tym instruktora.

3. W każdym podobozie musi znajdować się stanowisko z oznakowanym sprzętem przeciwpożarowym (łopaty, gaśnice, wiadra, siekiery).

4. Sygnałem alarmu przeciwpożarowego są cztery długie gwizdki i sygnał głosowy: „alarm pożarowy”.

5. W wypadku powstania pożaru należy zachować spokój, w razie konieczności ewakuować uczestników pod opieką kadry. Uczestnicy opuszczają namioty i zbierają się na placu apelowym, po czym całym obozem, pod opieką kadry, udają się na plac apelowy zgrupowania (usytuowany na polanie nad kanałem). Podobozy usytuowane na tzw. „nowym terenie" mają osobne miejsce zbiórki na polanie nad kanałem.

6. Komenda zgrupowania bezzwłocznie zawiadamia o pożarze Straż Pożarną. Członkowie kadry i pełnoletni członkowie drużyny zgrupowania, niezajmujący się ewakuacją uczestników, mają obowiązek przystąpienia do gaszenia pożaru za pomocą posiadanego sprzętu.

7. Po przybyciu Straży Pożarnej na miejsce należy bezwzględnie podporządkować się rozkazom prowadzącego akcję i ściśle z nim współpracować. Po ukończeniu akcji sprzęt przeciwpożarowy, urządzenia i środki gaśnicze należy bezzwłocznie przygotować do następnego użycia.

8. Ustalenia porządkowe

a. Na obozie zabrania się:
- *rozpalania ognisk przez uczestników bez nadzoru kadry,*
- *rozpalania ognisk w odległości mniejszej niż 100 m od drzew, krzewów, urządzeń obozowych,*
- *chodzenia z otwartym ogniem po lesie i posługiwania się nim (pochodnie, świece, lampy naftowe) w namiotach i innych pomieszczeniach zamkniętych. Wyjątkiem od tej zasady są lampy gazowe, używane w komendach podobozów,*
- *zaśmiecania lasu puszkami po konserwach, butelkami, szkłem, papierem itp.*
- *używania do rozpalania ognisk chemicznych środków łatwopalnych,*
- *przenoszenia, przechowywania i używania w namiotach materiałów łatwopalnych i żrących (np. świeczka, spirala na komary),*
- *instalowania urządzeń elektrycznych bez zgody komendanta podobozu,*
- *dokonywania napraw sieci urządzeń elektrycznych przez osoby nie upoważnione.*

b. Ogniska harcerskie
- *odległość ogniska od lasu, zabudowań, namiotów, stogów siana, stert drzewa itp. nie może być mniejsza niż 100 m. Na terenie zgrupowania ogniska wolno palić tylko w wyznaczonym miejscu,*
- *przy wyborze miejsca należy uwzględnić kierunek wiejącego wiatru oraz zwracać uwagę, aby iskry nie były wznoszone w kierunku zabudowań, stogów siana itp.*
- *miejsce na ognisko należy oczyścić z chrustu, ściółki itp. i wysypać je piaskiem,*
- *wyznaczyć jednego lub dwóch "strażników ognia", których zadaniem będzie stałe czuwanie nad ogniskiem,*
- *w pobliżu ogniska zgromadzić sprzęt do zasypania ognia,*
- *po zakończeniu ogniska należy zgasić ogień, popiół zaś przysypać ziemią lub zalać wodą.*

c. Inne
- *komendanci podobozów mają obowiązek przeprowadzenia na początku każdego turnusu próbnego alarmu przeciwpożarowego,*
- *niniejsze zasady mogą być uzupełniane bieżącymi zarządzeniami komendanta zgrupowania w celu zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego.*

IV. REGULAMIN SŁUŻBY

1. Służbę w zgrupowaniu pełnią wyznaczone przez komendanta zgrupowania podobozy, które wyznaczają zastępy służbowe w składzie minimum sześcioosobowym pod dowództwem instruktora służbowego (pełnoletniego instruktora lub wychowawcy kolonijnego). Okres służby trwa dwadzieścia cztery godziny i obejmuje:

- *pomoc w kuchni,*
- *wartę dzienną,*
- *wartę nocną.*

2. Służba zastępu zaczyna się o 7:00 rano i kończy o 7:00 rano dnia następnego.

3. Między okresami służby zastępu winna nastąpić minimum czterodniowa przerwa na odpoczynek.

IV.1. REGULAMIN ZASTĘPU SŁUŻBOWEGO

1. Za właściwe pełnienie służby przez zastęp służbowy odpowiedzialny jest instruktor służbowy. Wyznacza się go spośród pełnoletnich instruktorów lub wychowawców kolonijnych.

2. Do obowiązków instruktora (zastępowego) należy:

- *pilnowanie porządku i czystości w wartowni i na terenie kuchni - wydawanie zastępom służbowym i poszczególnym harcerzom poleceń w sprawie porządkowania zajmowanych terenów, namiotów itp.,*
- *sprawiedliwy i słuszny podział czynności zastępu służbowego między jego członków,*
- *sporządzanie listy wart dziennych i nocnych i wywieszanie jej na tablicy rozkazów, w wartowni, na tablicy ogłoszeń*
- *w razie potrzeby wyznaczenie łącznika do służby w komendzie zgrupowania.*

3. Do obowiązków zastępu służbowego należy:

- *pomoc w przygotowaniu i wydawaniu posiłków,*
- *przygotowywanie opału do kuchni,*
- *mycie naczyń kuchennych, porządkowanie i utrzymywanie w czystości kuchni i jej otoczenia,*
- *pełnienie służby w ciągu dnia według zarządzeń instruktora służbowego,*
- *porządkowanie i utrzymanie należytego stanu sanitarnego w miejscach użytkowanych przez cały obóz (np. kąpielisko, kuchnia), uzupełnianie w razie potrzeby zapasów środków czystości w w/w miejscach,*
- *pełnienie służby wartowniczej.*

4. Do obowiązków zuchowego zastępu służbowego należy:

- *przygotowanie przed kolację tac z zestawami na stoły i zaniesienie ich na stoły na stołówce (co wchodzi w skład zestawu jest ustalane każdorazowo z kierownikiem kuchni),*
- *sprzątnięcie tac z zestawami po ostatniej turze kolacji, odłożenie produktów na swoje miejsce,*
- *zmycie stołów po ostatniej turze kolacji,*
- *jeśli to konieczne, zmycie również ławek.*

IV.2 REGULAMIN SŁUŻBY WARTOWNICZEJ

1. Służba wartownicza ma zapewnić wszystkim uczestnikom obozu spokój i bezpieczeństwo.

2. Pełnią ją harcerze z zastępu służbowego, wymienieni w wykazie wart zatwierdzonym przez komendanta podobozu wystawiającego zastęp służbowy. Wykaz jest wywieszony na tablicy ogłoszeń. W dzień wartownicy są umundurowani regulaminowo, z nakrytą głową, zaś w nocy pełnią służbę w mundurach.

- *Jednoosobowe warty dzienne, ze zmianami co dwie godziny, czuwają od 7:00 do 22:00.*

- *W godzinach od 22.00 do 24.00 wartę nocną pełni wyznaczona czwórka zuchów pod opieką jednego z członków kadry zuchowej, zadaniem ich jest patrolowanie terenu zgrupowania (bloku kuchennego, podobozów na terenie głównym oraz okolicy magazynów).*
- *Od 24.00 do 7.00 trwa warta nocna harcerzy z drużyny służbowej, w trzyosobowych zmianach, z których żadna nie może przekroczyć 2 godzin. Zmiana warty w obecności zastępowych obu zastępów służbowych, ew. instruktora służbowego, odbywa się o godzinie 07:00.*
- *Podczas zmiany warty warta schodząca przekazuje raport z warty, w formie ustnej bądź – w razie konieczności - pisemnej. Raport powinien być przedstawiony komendantowi zgrupowania najpóźniej do śniadania.*

3. Do obowiązków wartowników należy:

- *stała czujna obserwacja na wyznaczonym posterunku, dokonywanie obchodu po terenie wskazanym przez instruktora służbowego,*
- *poinformowanie kadry w razie naruszania przez uczestników porządku lub ciszy nocnej,*
- *niezwłoczne powiadomienie instruktora służbowego lub komendanta obozu o chęci wejścia na teren obozu osoby spoza obozu,*
- *niezwłoczne powiadomienie instruktora służbowego lub komendanta obozu o zauważeniu czegoś podejrzanego w pobliżu obozu, gdy zachodzi nagła konieczność zaalarmowania całego obozu (pożar, kradzież itp.),*
- *budzenie w ustalonym czasie kucharza, instruktora służbowego lub komendanta obozu i zastępu służbowego,*
- *opieka nad znajdującym się na wartowni sprzętem,*
- *obsługa łącznicy telefonicznej (ewentualnie),*
- *prowadzenie zeszytu wejść/wyjść przez bramę główną zgrupowania.*

V. REGULAMIN SANITARNY OBOZU

1. Za porządek i czystość na terenie obozu odpowiada komendant obozu, który ustala zakres odpowiedzialności dla kadry wychowawczej i personelu gospodarczego obozu.

2. Kadra obozu obowiązana jest do prowadzenia pracy zdrowotno-wychowawczej z uczestnikami, w tym również w zakresie porządku, czystości i higieny.

3. Prace porządkowe wykonują zastępy służbowe, nadzorowane przez instruktora służbowego. Instruktor służbowy ustala zadania dla zastępów służbowych w porozumieniu z komendą obozu, pielęgniarką, kwatermistrzem.

4. Komendant obozu dokonuje codziennie przeglądu czystości na terenie obozu.

5. Za czystość w namiotach odpowiadają ich mieszkańcy, zobowiązani do codziennego, starannego słania łóżek, trzepania koców, do utrzymywania ładu na półkach i w plecakach.

6. Za stan sanitarny zespołu służby zdrowia odpowiada personel medyczny. Za bieżący stan sanitarny części żywieniowej odpowiada kwatermistrz lub inna osoba zgodnie z zakresem odpowiedzialności ustalonym przez komendanta obozu, przy czym personel medyczny prowadzi stały nadzór nad utrzymaniem standardów części żywieniowej.

7. Personel medyczny nadzoruje od strony merytorycznej całość obozu w zakresie zasad higieny, w tym również pod kątem wartości odżywczych i zdrowotnych serwowanych posiłków, przedkładając komendantowi obozu wnioski i zalecenia do wykonania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

8. Za czystość umywalni i latryn odpowiadają wszyscy uczestnicy obozu, w szczególności osoba odpowiedzialna wyznaczona przez komendanta (oboźny, instruktor służbowy, zastępowy zastępu służbowego itp.)

9. Uczestnicy mają zapewniony dostęp do miejsc w których mogą myć ręce mydłem i wodą.

V.1. REGULAMIN PERSONELU KUCHENNEGO I ZASTĘPU SŁUŻBOWEGO

1. Personel kuchenny i zastęp służbowy zobowiązany jest do przestrzegania następujących zasad:

a. służbę w kuchni pełnią tylko osoby zdrowe (personel kuchenny musi posiadać aktualne zaświadczenie do celów sanitarno-epidemiologicznych),

b. z pracy w zastępie służbowym wyklucza się chorych na biegunkę, zakatarzonych, z ropniami i skaleczeniami na rękach itp.,

c. instruktor służbowy lub inna osoba odpowiedzialna, wyznaczona przez komendanta obozu jest obowiązana poinstruować członków zastępu służbowego o podstawowych zasadach sanitarnych i zasadach bezpieczeństwa przy pracach wykonywanych w ramach służby kuchennej.

2. Personel kuchenny i zastęp służbowy:

- *dbają o czystość rąk; myją je wodą z mydłem przed przystąpieniem do pracy i po jej ukończeniu oraz po każdej przerwie w pracy bądź też po zmianie rodzaju czynności (np. po rąbaniu drewna a przed obieraniem warzyw), przy czym wskazane jest wydzielenie części zastępu służbowego „brudnej" - np. rąbanie drewna, palenie w piecach - oraz części „czystej" mającej bezpośredni kontakt z przygotowaniem posiłków,*
- *wykonują pracę w odzieży ochronnej (biały fartuch przy sporządzaniu i wydawaniu posiłków, kolorowy, jasny przy wykonywaniu innych czynności, włosy przykryte chusteczką, siatką),*
- *przechowują w magazynie odzież ochronną w miejscu do tego celu przeznaczonym, oddzielnie od odzieży osobistej,*
- *w odzieży ochronnej nie wykonuje czynności nie związanych z pracą w kuchni (odzież ochronną należy zdjąć przed pójściem do latryny).*

3. Do obowiązków zastępu służbowego należy m. in.:

a. obieranie warzyw w miejscu do tego celu przeznaczonym,

b. zmywanie naczyń, a po umyciu przenoszenie ich do magazynu,

c. dbanie o czystość kuchni i zaplecza w czasie służby, a przed zakończeniem służby wykonanie następujących czynności:

- *umycie naczyń i urządzeń kuchennych,*
- *sprzątnięcie terenu kuchni, obieralni warzyw i zmywalni,*
- *mycie stołów i sprzątanie terenu jadalni,*
- *czyszczenie i dezynfekcja pojemników na odpadki itp. (tylko osoby pełnoletnie),*
- *pranie fartuchów, wygotowanie lub dezynfekcja ścierek i zmywaków (tylko osoby pełnoletnie);*
- *uporządkowanie namiotów sanitarnych.*

d. wykonywanie innych prac pomocniczych podczas przygotowywania posiłków pod nadzorem personelu kwalifikowanego.

4. Przekazanie i przyjęcie służby powinno odbywać się po sprawdzeniu stanu higienicznego sprzętu, urządzeń kuchennych, czystości terenu, stanu namiotów sanitarnych i urządzeń sanitarnych pozostawionych przez zastęp kończący służbę.

5. Pracę zastępu służbowego nadzoruje instruktor służbowy, który odpowiada za bezpieczeństwo jego członków i za przestrzeganie przez nich przepisów niniejszego regulaminu.

VI. REGULAMIN TRANSPORTU

1. Zalecane jest, by za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych osoby z chorobą lokomocyjną na pół godziny przed skorzystaniem ze środka transportu zażyły Aviomarin. W przypadku podróży autokarem osoby z chorobą lokomocyjną siadają z przodu;

2. Z drzwi autokaru i z pociągu uczestnicy wysiadają pojedynczo na lewą stronę, najpierw osoby znajdujące się bliżej wyjścia, potem siedzący dalej, po wyjściu należy odsunąć się od drzwi, aby nie utrudniać wysiadania innym;

3. Podczas wsiadania do autokaru zajmuje się miejsca od końca;

4. W środkach transportu PKP i PKS wszyscy uczestnicy wsiadają i wysiadają jednymi, wskazanymi przez kadrę drzwiami i są liczeni przez osobę z kadry odpowiedzialną za przejazd;

5. Podczas podróży pociągiem wszyscy uczestnicy znajdują się w przedziale wyznaczonym przez osobę z kadry odpowiedzialną za przejazd;

6. W razie konieczności skorzystania z toalety należy niezwłocznie powiadomić o tym kadrę;

7. Podczas podróży uczestnicy bezwzględnie podporządkowują się poleceniom kadry.

8. Osoby odprowadzające dzieci nie mogą wchodzić do środka transportu przeznaczonego do przewozu uczestników.

VII. REGULAMIN KĄPIELI

1. *Kąpiel indywidualna jest surowo zabroniona.*
2. *Kąpiel może odbywać się tylko w wyznaczonym miejscu w grupach po 10 osób, pod opieką ratowników oraz komendanta obozu lub wychowawców.*
3. *Kąpiel rozpoczyna się i kończy na sygnał podany przez prowadzącego kąpiel: krótki gwizdek na rozpoczęcie kąpieli (1 s), długi gwizdek na jej zakończenie (4s). Dwa krótkie gwizdki oznaczają „uwaga" i są sygnałem dla kąpiących się do natychmiastowego zatrzymania się w miejscu i wysłuchania poleceń ratownika. Na ustalony sygnał alarmowy (trzy krótkie gwizdki) kąpiel zostaje natychmiast przerwana a kąpiący się zbierają się na brzegu. Przed wejściem do wody i wyjściem z niej ratownik odlicza obecnych.*
4. *Nie wolno wypływać poza teren oznakowany, skakać do wody z pomostów, kamieni itp.*
5. *W czasie kąpieli nie wolno wznosić okrzyków i wywoływać zbędnych alarmów.*
6. *Osoby pozostające na brzegu cały czas powinny obserwować kąpiących się.*
7. *Nauka pływania odbywa się w innym czasie niż kąpiel.*
8. *Regulamin kąpieli musi być umieszczony w widocznym miejscu przy kąpielisku lub miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.*

9. *Każdy naruszający postanowienia regulaminu kąpieli może zostać dyscyplinarnie wydalony z obozu.*
10. *W przypadku korzystania z kąpielisk ogólnodostępnych poza terenem obozu komendant obozu ma obowiązek zapoznać uczestników z regulaminem danego obiektu oraz uzgodnić z jego kierownictwem zasady bezpiecznego korzystania z kąpieliska.*

VIII. REGULAMIN KĄPIELISKA/MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANEGO DO KĄPIELI

Kąpielisko/Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli zorganizowane jest dla dzieci i młodzieży wypoczywającej na obozie...

1. Kąpiel dozwolona jest tylko w obecności ratowników.

2. Kąpiel odbywa się grupowo według ustalonego rozkładu zajęć.

3. Grupa kąpiąca się nie może liczyć więcej niż 10 uczestników na jedną osobę prowadzącą zajęcia.

4. Zajęcia na kąpielisku mogą odbywać się tylko w obecności instruktorów lub wychowawców i ratowników.

5. Osoby naruszające przepisy regulaminu będą usuwane z terenu kąpieliska/miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

6. Wszystkie osoby znajdujące się na terenie kąpieliska/ miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli są obowiązane podporządkować się nakazom ratowników.

VIII. REGULAMIN WYCIECZEK GÓRSKICH

1. *Planując trasę kadra uwzględnia normy wynikające z przesłanek fizjologicznych dotyczących dystansu, czasu marszu i możliwości obciążenia uczestników wycieczki.*
2. *Uczestnicy wycieczki posiadają ubiór (szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych. Ekwipunek uwzględnia możliwą zmianę pogody.*
3. *Przed każdym wyjściem komendant lub członek kadry przez niego wyznaczony, zgłasza w bazie planowaną trasę wędrówki i godzinę powrotu.*
4. *Na terenach powyżej 1000 m n.p.m. i na terenie parków narodowych wycieczkę prowadzi przewodnik górski.*
5. *W czasie trwania wycieczki wszyscy uczestnicy podporządkowują się rozkazom i poleceniom prowadzącego.*
6. *Wycieczka porusza się według ustalonego porządku:*
   a. *Przewodnik/pełnoletni prowadzący wycieczkę idzie pierwszy, nikt nie może go wyprzedzać, on dyktuje tempo marszu,*
   b. *uczestnicy idą „gęsiego" w odstępach od 1,5 do 2 m lub gdy teren na to pozwala, w luźnym szyku po kilka osób koło siebie,*
   c. *grupę zamyka opiekun grupy, za tą osoba nikt nie może pozostawać,*
   d. *grupa nie powinna rozciągać się na długiej przestrzeni.*
7. *Należy poruszać się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych - wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach.*
8. *Na zboczach stromych, oślizłych, najsprawniejsi turyści znajdują się na początku i na końcu grupy, pomagając mniej sprawnym.*

9. *Przy schodzeniu w dół po stromych zboczach i w terenie skalnym należy zwracać uwagę na każdorazowe ustawienie stopy. Nigdy nie zbiegamy w dół.*
10. *Na trasie odpoczywamy co godzinę, czas trwania odpoczynku wynosi 10-15 minut (zdejmujemy plecaki, można usiąść, ale nie bezpośrednio na ziemi lub na głazach). Główny odpoczynek może trwać od 1,5 do 2 godziny i powinien być połączony z posiłkiem.*
11. *W sytuacjach trudnych nie wzniecamy paniki, rygorystycznie podporządkowujemy się poleceniom prowadzącego wycieczkę:*
    a. *mgła – w razie zgubienia szlaku turystycznego cofamy się całą grupą do ostatniego znaku,*
    b. *burza – całą grupą schodzimy poniżej grani i przeczekujmy burzę (uczestnicy pozbywają się metalowych przedmiotów, okrywają się pelerynami i w pozycji kucznej przeczekują burzę),*
    c. *załamanie pogody (silne ochłodzenie, grad, opady śniegu z deszczem) – schodzimy całą grupą do najbliższego schroniska lub osiedla albo docieramy do planowanego celu, najbliższą, najłatwiejszą drogą,*
    d. *lęk przestrzeni – pomagają oddelegowani doświadczeni uczestnicy w pokonaniu niebezpiecznego odcinka – nie dopuszczamy do paniki.*